

Afghanistan: En humanitær krise

- Den humanitære situasjonen etter Talibans maktovertakelse
- Årsaker til den humanitære krisen
- Det internasjonale samfunnets dilemma
- Covid 19 – smitteomfang og sosioøkonomiske konsekvenser

Bakgrunn

Afghanistan er et av verdens fattigste land, og slik har det vært lenge. Ifølge tall fra 2018 var om lag 54,5 prosent av den afghanske befolkningen fattige, målt etter den nasjonale fattigdomsgrensen (CSO 2018, s. vii).¹ Ifølge tall fra Verdensbanken (WB 2020, s. 7, 8) levde mer enn 90 prosent av befolkningen på mindre enn to dollar om dagen.

Spesielt alvorlig var den humanitære situasjonen under forrige Taliban-regime på 1990-tallet. Da regimet falt i 2001, var gjennomsnittlig levealder kun 45 år, bare en tredel av befolkningen hadde tilgang til helsetjenester og et lite mindretall av kvinnene fikk kyndig fødselshjelp (UNDP 2004, s. 17, 18, 58). I tiden etter 2001 har det internasjonale samfunnet brukt store ressurser på å bygge opp den afghanske staten, og på å gi den afghanske befolkningen tilgang til helsetjenester, skole og utdanning. Afghanistan har klatret noen få plasser opp fra bunnen på FNs levekårsindeks, til plass nummer nummer 169 av 189 land i 2020 (UNDP 2020).

Likevel, før Talibans maktovertakelse medio august 2021, var den humanitære situasjonen svært vanskelig. Kombinasjonen av Covid 19-pandemien og den alvorlige sikkerhetssituasjonen med kamphandlinger i store deler av landet, førte til at halvparten av befolkningen hadde behov for humanitær hjelp (OCHA 2021a, s. 5).

I tillegg har Afghanistan igjen vært rammet av tørke. Det er andre gang på fire år. Mens forrige tørkeperiode primært rammet de vestlige provinsene, har tørken i år

¹ «Poverty line» for Afghanistan lå i 2016–2017 på 2064 afghani per person per måned, så altså omlag 1 USD daglig. Man passerer altså fattigdomsgrensen idet man har mindre enn 1 USD å leve for daglig (CSO 2018, s. 107).

vært spredt over store deler av landet. Avlingene har blitt mindre og tilgangen til mat dårligere enn i normale år (FAO 2021; OCHA 2021a, s. 7).

Den humanitære krisen er forverret etter Talibans maktovertakelse

Etter Talibans maktovertakelse har den humanitære situasjonen blitt kraftig forverret. Det er reell fare for hungersnød og mange trenger hjelp til å dekke de mest grunnleggende behovene, som tilgang til mat, drikke og medisin. Halvparten av alle barn under fem år står i fare for akutt feilernæring i løpet av inneværende år (OCHA 2021a).

Årsakene til den humanitære krisen

Fra 2001 bygget det internasjonale samfunnet opp en afghansk stat som er helt avhengig av internasjonal bistand. Offentlige utgifter som lønn til lærere, drift av sykehus og bygging av infrastruktur har vært finansiert av bistand. Taliban tok altså over et land og en økonomi hvor minst tre fjerdedeler av statsbudsjettet var donormidler. Etter Talibans maktovertakelse holdes bistand og støtte tilbake. Det rammer alle offentlige tjenester, herunder helse og utdanning (OCHA 2021a; Lutz & Kurtzer 2021; Bolle & Røst 2021; Mandavilli 2021).

Verdensbanken og Det internasjonale pengefondet (IMF) har stoppet tilgang til kreditter og lån, og stanset utbetaling til prosjekter i landet. Verdensbanken har vært helt sentral i den internasjonale bistandsinnsatsen i Afghanistan etter 2001. I 2002 ble Afghanistan Reconstruction and Trust Fund (ARTF) opprettet. Fondet omtales som Verdensbankens flergiverfond. FNs utviklingsprogram, UNDP, har administrert Law and Order Trust Fund for Afghanistan (LOTFA). Begge fondene ble stoppet etter Talibans maktovertakelse, og det er fortsatt uklart om de blir videreført (UD 2021b, s. 130–132). Lønn til offentlig ansatte innen eksempelvis skole, utdanning og sikkerhetstjenesten har tidligere blitt kanalisert gjennom fondene (Bolle & Røst 2021; Watkins 2021).

Reservene til den afghanske sentralbanken er i hovedsak plassert i utlandet, hovedsakelig i USA. Det meldes at USA har frosset valutareserver på over ni milliarder USD som sto i amerikanske banker (Ullah, Bolle & Røst 2021). Det har vært demonstrasjoner i Kabul mot det internasjonale samfunnet, og demonstrantene krever at de frosne midlene frigis (Pajhwok 2021).

Utfordringene med flytrafikken etter at Taliban tok makten, har gjort det vanskelig å etablere en flykorridor for å få inn mat, medisiner og annen humanitær hjelp. Det har kommet noe nødhjelp i løpet av september og oktober – både luftveien og landeveien – men det er langt fra tilstrekkelig (France 24 2021).

En svært alvorlig humanitær situasjon

I en undersøkelse som FNs matvareprogram utførte i ukene etter at Taliban tok makten, svarte 93 prosent av respondentene at de ikke hadde nok mat, og at de måtte stå over ett eller flere måltider i løpet av dagen. Andelen som lever med usikker tilgang til mat har økt med anslagsvis 13 prosent sammenlignet med tiden før maktovertakelsen (Lutz & Kurtzer 2021).

Den afghanske helsevesenet er nær kollaps. Sykehus og klinikker har verken penger til mat, medisiner, oksygen eller diesel til strømaggregater. Krisen i helsevesenet rammer behandlingskapasitet, men også forebyggende arbeid og vaksineringsprogrammer. Helsearbeidere som fortsatt går på jobb, kan ikke forvente å få lønn – de har ikke fått lønn på flere måneder (Bolle & Røst 2021; Mandavilli 2021).

Afghanistan er på randen av økonomisk sammenbrudd. Verken Taliban, bistandsorganisasjoner eller folk flest har tilgang til kontanter (Debre 2021; Bolle & Røst 2021). Ved utgangen av september 2021 meldte FNs kontor for koordinering av humanitær innsats (OCHA) at den humanitære innsatsen hindres av mangel på kontanter; det er ikke penger til å betale lønn eller å kjøpe varer (OCHA 2021b). Flyktninghjelpen har ingen mulighet til å overføre lønn til organisasjonens to tusen lokalt ansatte (Matre 2021).

Det meldes om lange køer utenfor landets banker. Private banker har ikke tilgang på kontanter, hvilket betyr at selv afghanere med penger i banken ikke får tilgang til egne midler (UNAMA 2021). Det er særlig i byene at afghanerne har vært avhengig av utenlandsk finansiering, enten direkte ved at de har mottatt lønn finansiert av det internasjonale samfunnet, eller indirekte ved at de har tilbudt varer og tjenester (Duncan & Clark 2021).

Prisene på helt nødvendige matvarer som mel og matolje har steget, eksempelvis har en 50 kilos sekk med mel steget fra 21 USD til 24 USD. Også andre helt uunnværlige produkter som medisiner og elektrisitet har blitt dyrere, mens de som selger varer som ikke er livsnødvendige, som for eksempel klær, har nedgang i salget (Duncan & Clark 2021).

Landet, som er svært importavhengig, kan ikke finansiere import av mat, medisin, drivstoff og elektrisitet (UNAMA 2021). Taliban har ikke engang midler til å betale importavgiften for å hente ut containere med matreserver fra havner i Pakistan (Debre 2021). På gatene selges billig drivstoff av lav kvalitet, som har blitt smuglet inn i landet, antagelig fra Iran (Jahanmal 2021).

Desperate afghanere pantsetter eller selger inventar, tepper, gull og andre eiendeler til spottpris for å få penger til mat, medisiner og drivstoff. Generalsekretær Jan Egeland i Flyktninghjelpen frykter at tusenvis av afghanere kommer til å fryse i hjel når vinterkulda setter inn om kort tid (Matre 2021).

Det er bekymring for at den store nøden og fattigdommen kan føre til økt kriminalitet og lovløshet. OCHA (2021b) rapporterer om økt kriminalitet både i de nordlige og sørlige delene av landet. Utbredt kriminalitet kan igjen bidra til at hjelpearbeidere vegrer seg for å operere i enkelte områder (internasjonal organisasjon, e-post 2021).

Det internasjonale samfunnets dilemma

Selv om verdenssamfunnet har innsett at den humanitære og økonomiske situasjonen i Afghanistan er prekær, sitter utenlandske donorer på gjerdet og vurderer om de skal videreføre støtten til Afghanistan. Taliban-regimet er ikke anerkjent av det internasjonale samfunnet, og flere medlemmer i Talibans midlertidige regjering står på FNs sanksjonsliste. Dette vanskeliggjør samhandling med det nye regimet i Kabul (UNAMA 2021).

Dilemmaer som verdenssamfunnet står ovenfor, er hvordan den humanitære hjelpen skal innrettes og kanaliseres for å ivareta ulike hensyn; både å bistå den afghanske sivilbefolkningen, men samtidig utøve press på Taliban for at de skal legge seg på en akseptabel linje – sett med vestlige øyne. Det gjelder særlig spørsmål knyttet til menneskerettigheter og kvinners rettigheter (Ullah, Bolle & Røst 2021).

Bistandsorganisasjoner og forskere ber om at bistand ikke politiseres, og på den måten bidrar til forverring av den humanitære krisen. Det er ingen tvil om at det å fryse bistanden rammer den afghanske sivilbefolkningen hardt (Lutz & Kurtzer 2021; Hagfors & Hjarðar 2021). Afghanistan-ekspert Ashley Jackson mener det lyder hult når Verdensbanken hevder å være opptatt av jenters skolegang. «Verdensbanken stenger i praksis jenteskolene før Taliban rekker å gjøre det», sier Jackson (som gjengitt i Bolle & Røst 2021).

Dersom utdannings- og helsesystemet bryter sammen, blir det langt vanskeligere å starte opp igjen, sier forsker Arne Strand ved Christian Michelsens Institutt (CMI). Strand (som gjengitt i Ullah, Bolle & Røst 2021) påpeker at Taliban har åpnet for at eventuell bistand kan gå utenom dem. Dermed har verdenssamfunnet mulighet til å bistå sivile, uten aktivt å måtte uttrykke støtte til Taliban.

I en tale til FNs sikkerhetsråd understreket FNs spesialutsending til Afghanistan, Deborah Lyons, at millioner av afghanere er desperate og trenger hjelp. Hun pekte særlig på behovet for tilgang til mat og helsetjenester. Å håndtere den humanitære krisen bør være førsteprioritet nå, politiske beslutninger og fjerning av sanksjoner må komme i annen rekke, var spesialutsendingens budskap til sikkerhetsrådet (UNAMA 2021).

Mandag 13. september 2021 ble det avholdt en internasjonal giverkonferanse for Afghanistan i Genève. FNs generalsekretær Antonio Guterres appellerte til FNs medlemsland om å bidra til å avverge en humanitær katastrofe. Samme kveld opplyste generalsekretæren at det var kommet løfter om 1 milliard dollar (8,65 milliarder kroner) til nødhjelp. Også EU og Norge har gitt løfter om humanitær hjelp (UD 2021a; NRK 2021).

Norges innretning av bistand og humanitær innsats

Regjeringen Solberg skrev i sitt forslag til statsbudsjett for 2022 (St.prop. 1 2021-22) at Talibans maktovertakelse medførte grunnleggende endringer i forutsetningene for bistand til Afghanistan. Det påpekes at Norge ønsker å videreføre støtten til det afghanske folket, men det skal gjøres nærmere vurderinger av hvordan støtten kan innrettes.

Om lag halvparten av bistanden til Afghanistan har blitt kanalisert gjennom norske og internasjonale organisasjoner. Denne delen av bistanden videreføres dersom organisasjonene er i stand til å videreføre sitt arbeid. Den andre halvparten av den langsiktige bistanden har blitt gitt til myndighetsstyrte program som ARTF og LOTFA (UD 2021b, s. 130 – 132). Regjeringen skriver:

Det vil ikke være mulig å fortsette med direkte støtte til myndighetene i den nåværende situasjonen, og forutsetningene for videre arbeid gjennom ikke-statlige og multilaterale aktører er foreløpig uavklart (UD 2021b, s. 90).

Utenriksdepartementet skrev i pressemelding av 13. september 2021 at Norge omprioriterer midler fra langsiktig bistand til nødhjelp og humanitær innsats. Støtten kanaliseres til ulike FN-organisasjoner, humanitære organisasjoner og Røde Kors som er til stede og operative i landet (UD 2021a). Ifølge forsker Arne Strand er det ikke nødhjelp og kortsiktig humanitær hjelp, men snarere den langsiktige bistanden, som kan opprettholde framskrittene som er gjort innen helse og utdanning i løpet av de siste 20 årene (som gjengitt i Ullah, Bolle & Røst 2021).

Covid-19 – smitteomfang og sosioøkonomiske konsekvenser

I likhet med resten av verden, er også Afghanistan rammet av Covid-19-pandemien. I hvor stor grad vet vi ikke. Det er stor underrapportering og upålitelige data om antallet smittede og døde som følge av pandemien. Verken før eller etter Talibans maktovertakelse har helsevesenet hatt kapasitet til å teste i stor skala. Det finnes ikke registre over dødsfall (Essar et al. 2021, s. 1).

Ved utgangen av september 2021 er Covid-19 registrert som dødsårsak i cirka 7200 tilfeller, mens om lag 155 000 personer hadde fått påvist smitte. På

landsbasis er kun 750 000 av en befolkning på om lag 33 millioner testet. Rundt 4 prosent av befolkningen er vaksinert. Vaksinasjonsgraden er særlig lav på landsbygda (OCHA 2021, s. 5; Reuters 2021).

Afghanistan har hatt tre smittebølger, den tredje med topp i juni/juli 2021. Den smittsomme deltavarianten dominerte i landet. Sykehusene var fulle, det var mangel på oksygen og mange døde (Sarwar 2021; Essar et al. 2021).

Covid-19 har forverret den økonomiske og humanitære situasjonen

Utover helsemessige konsekvenser og et overbelastet helsevesen, har pandemien hatt store sosioøkonomiske konsekvenser. To av tre respondenter som deltok i en undersøkelse utført av Asia Foundation, opplyste i februar 2021 at deres økonomiske situasjon var forverret siste året. Mange har mistet levebrødet på grunn av redusert kommersiell aktivitet og dermed færre arbeidsplasser. Økte priser, særlig på matvarer, og lavere inntekt, kombinert med at pandemien førte til stengte grenser og mindre økonomiske overføringer fra slektninger i utlandet, noe som har bidratt til en prekær økonomisk situasjon for afghanske familier (Asia Foundation 2021, s. 63-65; Essar et al. 2021, s. 1).

Internt fordrevne og returnerte fra nærområdene

Ifølge tall fra UNHCR (2021) var 2,9 millioner afghanere internt fordrevne ved utgangen av 2020. I løpet av 2021 har ytterligere 570 000 blitt fordrevet, mange på grunn av kamphandlinger etter at Taliban startet sin offensiv 1. mai 2021. Utenriksdepartementet skriver i en pressemelding at de forventer at antallet internt fordrevne vil øke til 750 000 før året er omme (UD 2021).

Noen internt fordrevne har begynt å vende hjem, mens andre har ingenting å vende tilbake til, fordi hjemmene deres ble ødelagt i kamper eller fordi avlingene har slått feil på grunn av tørke (OCHA 2021a, s. 6; OCHA 2021b).

I tillegg er det mange som returneres fra nærområdene, særlig fra Iran. Per september har mer enn 880 000 afghanere uten lovlig opphold i Iran blitt returnert til Afghanistan i løpet av året. Om lag halvparten er deportert, som betyr at de har blitt pågrepet av iranske myndigheter og sendt ut av landet. Den andre halvparten har valgt å returnere til Afghanistan «frivillig», antagelig fordi livet i Iran har blitt for vanskelig for afghanere som oppholder seg i landet uten noen rettigheter (IOM 2021).

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

The Asia Foundation (2021). *Afghanistan flash surveys on perceptions of peace, covid-19, and the economy: Wave 3 Findings*. Kabul: Asia Foundation. Tilgjengelig fra [Afghanistan Flash-Survey-Report-2021-Wave-3.pdf \(asiafoundation.org\)](#) [lastet ned 1. oktober]

Bolle, T. A. & Røst, E. (2021, 1. september). Verdensbanken bidrar til å stenge jenteskoler før Taliban rekker å gjøre det. *Bistandsaktuelt*. Tilgjengelig fra [Afghanistan: - Bistandsfrys stenger jenteskoler \(bistandsaktuelt.no\)](#) [lastet ned 27. september 2021]

CSO, dvs. Central Statistics Organization (2018). *Afghanistan Living Conditions Survey 2016-17*. Kabul: CSO. Tilgjengelig fra [Afghanistan ALCS 2016-17 Analysis report.pdf \(washdata.org\)](#) [lastet ned 27. september 2021]

Debre, I. (2021, 16. september). With foreign funds frozen, Afghan aid groups stuck in limbo. *AP News*. Tilgjengelig fra [With foreign funds frozen, Afghan aid groups stuck in limbo \(apnews.com\)](#) [lastet ned 27. september 2021]

Duncan, H. & Clark, K. (2021, 6. september). Afghanistan's looming economic catastrophe: What next for the Taliban and the donors. *Afghanistan Analysts Network*. Tilgjengelig fra [Afghanistan's looming economic catastrophe: What next for the Taliban and the donors? - Afghanistan Analysts Network - English \(afghanistan-analysts.org\)](#) [lastet ned 1. oktober 2021]

Essar, M. Y., Hasan, M. M., Islam, Z. Riaz, M. M. A., Aborode, A. T. & Ahmad, S. (2021, 17. september). COVID-19 and multiple crisis in Afghanistan: an urgent battle. *Confl Health* 15(70). Tilgjengelig fra [COVID-19 and multiple crises in Afghanistan: an urgent battle \(biomedcentral.com\)](#) [lastet ned 27. september 2021]

FAO, dvs. Food and Agriculture Organization of the United Nations (2021, 30. april). Afghanistan: La Niña looms large over one-third of Afghan population acutely food insecure today. *FAO*. Tilgjengelig fra [Afghanistan: La Niña looms large over one-third of Afghan population acutely food insecure today \(fao.org\)](#) [lastet ned 27. september 2021]

- France 24 (2021, 11. september). *Afghanistan: UAE operating aid air bridge to Kabul as Pakistan's PIA to resume commercial flights*. France 24. Tilgjengelig fra [Afghanistan: UAE operating aid air bridge to Kabul as Pakistan's PIA to resume commercial flights \(france24.com\)](https://www.france24.com/en/afghanistan/20210911-uae-operating-aid-air-bridge-to-kabul-as-pakistan-s-pia-to-resume-commercial-flights) [lastet ned 29. september 2021]
- Hagfors, C. L. & Hjarðar, H. K. (2021, 6. september). Afghanistan-ekspert om pengestøtte-stopp: Total krise. VG. Tilgjengelig fra [Afghanistan-ekspert om pengestøtte-stopp: – Total krise – VG](https://www.vg.no/nyheter/utenriks/afghanistan-ekspert-om-pengestotte-stopp--total-krise--vg-20210906) [lastet ned 28. september 2021]
- IOM, dvs. International Organization for Migration (2021, september). (*Weekly Situation Report. 3-9. Sep. 2021*). *Return of Undocumented Afghans*. Kabul: IOM. Tilgjengelig fra [iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans_situation_report_03-09_sep_2021_psu_1.pdf](https://www.iom.int/sites/default/files/2021-09/return_of_undocumented_afghans_situation_report_03-09_sep_2021_psu_1.pdf) [lastet ned 28. september 2021]
- Jahanmal, Z. (2021, 21. september). Sales of cheap, low-quality fuel increase on Kabul Streets. *TOLOnews*. Tilgjengelig fra [Sales of Cheap, Low-Quality Fuel Increase on Kabul Streets | TOLONews](https://www.tolonews.com/en/afghanistan/sales-of-cheap-low-quality-fuel-increase-on-kabul-streets) [lastet ned 27. september 2021]
- Lutz, J. & Kurtzer, J. (2021, 27. september). *What the Taliban takeover means for food security in Afghanistan*. Washington D. C.: Center for Strategic and International Studies (CSIS). Tilgjengelig fra [What the Taliban Takeover Means for Food Security in Afghanistan | Center for Strategic and International Studies \(csis.org\)](https://www.csis.org/analysis/what-the-taliban-takeover-means-for-food-security-in-afghanistan) [lastet ned 27. september 2021]
- Mandavilli, A. (2021, 12. september). Health care in Afghanistan is crumbling, aid groups warn. *New York Times*. Tilgjengelig fra [Health Care in Afghanistan Is Crumbling, Aid Groups Warn - The New York Times \(nytimes.com\)](https://www.nytimes.com/2021/09/12/afghanistan/health-care-crumbling-aid-groups-warn.html) [lastet ned 1. oktober 2021]
- Matre, J. (2021, 27. september). Jan Egeland i Afghanistan: Sannsynlig at tusener på tusener vil fryse i hjel i vinter. VG. Tilgjengelig fra [Jan Egeland i Afghanistan: – Sannsynlig at tusener på tusener vil fryse i hjel i vinter – VG](https://www.vg.no/nyheter/utenriks/jan-egeland-i-afghanistan--sannsynlig-at-tusener-pa-tusener-vil-fryse-i-hjel-i-vinter--vg-20210927) [lastet ned 1. oktober 2021]
- NRK (2021, 13. september). Ein milliard dollar til Afghanistan. *NRK*. Tilgjengelig fra [Ein milliard dollar til Afghanistan – Siste nytt – NRK](https://www.nrk.no/nyheter/utenriks/ein-milliard-dollar-til-afghanistan--siste-nytt--nrk-20210913) [lastet ned 1. oktober 2021]
- OCHA, dvs. United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (2021a). *Humanitarian Response Plan September – December 2021*. Kabul: OCHA. Tilgjengelig fra [afg_flash_appeal_2021.pdf \(reliefweb.int\)](https://reliefweb.int/sites/default/files/2021-09/afg_flash_appeal_2021.pdf) [lastet ned 27. september 2021]
- OCHA (2021b, 30. september). *Afghanistan. Weekly Humanitarian Update (20 – 26 September 2021)*. Kabul: OCHA. Tilgjengelig fra [Afghanistan: Weekly Humanitarian Update \(20 – 26 September 2021\) - Afghanistan | ReliefWeb](https://reliefweb.int/sites/default/files/2021-09/afghanistan-weekly-humanitarian-update-20-26-september-2021-afghanistan-reliefweb) [lastet ned 4. oktober 2021]
- Pajhwok Afghan News (2021, 24. september). US asked to free Afghanistan's frozen assets. *Pajhwok Afghan News*. Tilgjengelig fra [US asked to free Afghanistan's frozen assets – Pajhwok Afghan News](https://www.pajhwokafghan.com/news/US-asked-to-free-Afghanistans-frozen-assets-20210924) [lastet ned 27. september 2021]
- Reuters (28. september 2021). Afghanistan. Covid-19 tracker. *Reuters*. Tilgjengelig fra [Afghanistan: the latest coronavirus counts, charts and maps \(reuters.com\)](https://www.reuters.com/world/afghanistan/covid-19-tracker-2021-09-28/) [lastet ned 28. september 2021]
- Sarwar, M. (2021, 9. juli). Third Wave Of COVID Infections Ravages Afghanistan. *Gandhara*. Tilgjengelig fra [Third Wave Of COVID Infections Ravages Afghanistan \(rferl.org\)](https://www.gandhara.com/news/third-wave-of-covid-infections-ravages-afghanistan-20210709) [lastet ned 28. september 2021]
- Ullah, I., Bolle, T. A., Røst, E. (2021, 24. september). Kva skal til for å unngå at alle Afghanistans framskritt går tapt? *Bistandsaktuelt*. Tilgjengelig fra [Hvordan unngå at framskrittene går tapt? \(bistandsaktuelt.no\)](https://www.bistandsaktuelt.no/afghanistan/kva-skal-til-for-a-unnga-at-alle-afghanistans-framskritt-gar-tapt/) [lastet ned 1. oktober 2021]
- UNAMA, dvs. United Nation Assistance Mission in Afghanistan (2021, 9. september). Briefing by special representative Deborah Lyons to the Security Council. *UNAMA*. Tilgjengelig fra [Briefing by Special Representative Deborah Lyons to the Security Council | UNAMA \(unmissions.org\)](https://www.unmissions.org/afghanistan/briefing-by-special-representative-deborah-lyons-to-the-security-council) [lastet ned 28. september 2021]

- UNDP, dvs. United Nations Development Programme (2020). *Human Development Report 2020*. New York: UNDP. Tilgjengelig fra [hdr2020.pdf \(undp.org\)](#) [lastet ned 27. september 2021]
- UNDP (2004). *National Human Development Report 2004*. New York: UNDP. Tilgjengelig fra [HDR - Afghanistan 2004 -Security with a Human Face \(undp.org\)](#) [lastet ned 27. september 2021]
- UNHCR, dvs. United Nations High Commissioner for Refugees (2021, 16. august). *External Update: Afghanistan Situation #2*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig fra [2021.08.16+External+Update+-+Afghanistan+Situation.pdf \(ecoi.net\)](#) [lastet ned 28. september 2021]
- Utenriksdepartementet (2021a, 13. september). *Pressemelding. Øker den humanitære støtten til Afghanistan*. Oslo: UD. Tilgjengelig fra [Øker den humanitære støtten til Afghanistan - regjeringen.no](#) [lastet ned 28. september 2021]
- Utenriksdepartementet (2021b). *Prop. 1 S. (2021-2022)*. Oslo: UD. Tilgjengelig fra [Prop. 1 S \(2021–2022\) \(regjeringen.no\)](#) [lastet ned 11. oktober 2021]
- Watkins, K. (2021, 11. september). The Taliban are not the only threat to Afghanistan. Aid cuts could undo 20 years of progress. *The Guardian*. Tilgjengelig fra [The Taliban are not the only threat to Afghanistan. Aid cuts could undo 20 years of progress | Kevin Watkins | The Guardian](#) [lastet ned 11. oktober 2021]
- WB, dvs. World Bank (2020, 24. juli). *International development association project appraisal document on a proposed grant*. Washington D.C.: World Bank. Tilgjengelig fra [World Bank Document](#) [lastet ned 1. oktober 2021]

Muntlige kilder

Internasjonal organisasjon. E-post 2021.

© Landinfo 2021

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.